

**ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ: ЗДОБУТКИ,
ПРОБЛЕМИ, РОЗВИТОК**

Н.І. ЛІСОВА,

кандидат педагогічних наук,
проректор КНЗ «Черкаський обласний
інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників», м. Черкаси

lisova2009@gmail.com

Автором розкрито особливості зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), довіра до нього населення України, визначено переваги ЗНО та зроблено певні висновки про рівень загальної середньої освіти випускників, а також звернено увагу на значимість при цьому Українського центру оцінювання якості освіти.

Ключові слова: зовнішнє оцінювання, процедура, інструментарій, метод, результати.

Громадяни України вважають, що запровадження зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) в галузі освіти є реформаторським кроком в історії незалежної України. Нині ЗНО підтримує близько 70% населення України. Кількість прихильників його не зменшується, незважаючи на гострі дискусії [4, с. 3]. І це природньо. Обов'язковою умовою вступу до вишів в Україні стало складання ЗНО із 2008 року. За цей період зазнали вдосконалення і процедура проведення ЗНО, і його інструментарій. Особливі зміни запроваджено у 2015 році, так як введено дворівневі тести (базовий та поглиблений рівні з української мови та літератури, математики), проходження випускниками загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) державної підсумкової атестації (ДПА) у формі ЗНО з української мови, застосування методу Ангоффа в оцінюванні результатів та інші

нововведення, що сприяють розвитку та вдосконаленню системи ЗНО.

У сучасній педагогічній теорії та практиці набуває особливої актуальності проблема якості освіти. Певні висновки про рівень загальної середньої освіти випускників можна зробити за результатами ЗНО. Важко переоцінити або недооцінити переваги ЗНО. Варто визначити найосновніші з них: по-перше, всі учасники тестування якості знань (учні сільських і міських навчальних закладів) знаходяться в рівних умовах; по-друге, застосовується однаковий інструментарій, який відповідає вимогам Державного стандарту повної загальної середньої освіти (ЗСО); по-третє, встановлення результатів тестування учнів сільської і міської місцевості відбувається в автоматизованих інформаційних системах і одночасно є складовими інформаційних баз даних про якість знань учнів за кілька попередніх періодів. Підтримуємо цього річного підхід щодо створення експертних груп для визначення критеріального порогу "склав/не склав», до роботи в яких були залучені вчителі-предметники шкіл області. Вони пройшли навчання та практику застосування методу Ангоффа, працюючи в експертних групах, а також ознайомили своїх колег - слухачів курсів підвищення кваліфікації - із особливостями цього методу.

На основі зведеної інформації, яку підготував Український ЦОЯО, ми провели аналіз результатів ДПА, річної підсумкової атестації знань учнів. Нам удалося встановити: випускники шкіл області показали вищі результати «високого» і «достатнього» рівнів порівняно із середніми показниками по Україні; відсутні заклади, в яких 10 і більше учнів не подолали «пороговий бал», 56 випускників набрали по 200 балів. Одночасно аналітичні матеріали УЦОЯО допомогли нам визначити найвищий середній тестовий бал по області; порівняти результати ЗНО випускників області з результатами випускників інших областей України; виокремити загальноосвітні навчальні заклади, де навчалися майбутні абітурієнти, які отримали по 200 балів за результатами проходження ЗНО тощо. На перший погляд, результати можуть задовольняти всіх. Однак мають місце і суттєві проблеми: по-перше,

виявлено значну кількість випускників, які справилися з тестами на початковому і середньому рівнях; по-друге, встановлено необ'єктивність оцінювання знань учнів окремими вчителями; по-третє, деякі учні - претенденти на нагородження золотими/срібними медалями - виконали завдання на достатньому рівні, а по-четверте, випускники окремих шкіл показали низький рівень навчальних досягнень.

Такий підхід до аналізу результатів ЗНО і ДПА сприяє залученню учнів старшого шкільного віку, їхніх батьків, освітян до активної участі у вивченні процедури проведення екзаменів (спостереження здійснювали 133 представники Громадянської мережі ОПОРА, батьківських комітетів та молодіжних організацій), обговоренні індикаторів для моніторингу та оцінки стану функціонування і якості системи ЗСО, нових змін (термінів, об'єктів, учасників ЗНО) в системі ЗНО-2016, прийнятих Колегією МОН України.

Література

1. Качество образования: приглашение к размышлению: Монография / В.Н. Пугач, К.А. Кирсанов, Н.К. Алимова. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2011. – 312с.
2. Лікарчук І. Як будемо визначати результати ЗНО? [Електронний ресурс] - Режим доступу <http://osvita.ua/test/45857/>
3. Про проведення в 2016 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання [Електронний ресурс] - Режим доступу http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/47375/
4. Сидорчук О. Ставлення населення України до зовнішнього незалежного оцінювання / О.Сидорчук // Громадська думка. - № 9. – 2012. – с.3

Лисовая Н.И.

**ВНЕШНЕЕ НЕЗАВИСИМОЕ ОЦЕНИВАНИЕ: ДОСТИЖЕНИЯ,
ПРОБЛЕМЫ, РАЗВИТИЕ**

Автором раскрыты особенности внешнего независимого оценивания, доверие к нему населения Украины, определены преимущества и сделаны некоторые выводы об уровне общего среднего образования выпускников, а также обращено внимание на значимость при этом Украинского центра оценивания качества образования.

Ключевые слова: внешняя оценка, процедура, инструментарий, метод, результаты.

Lisova N.I.

**EXTERNAL INDEPENDENT EVALUATION: ACHIEVEMENTS,
PROBLEMS, DEVELOPMENT**

The author reveals the features of external independent evaluation, the confidence of the population of Ukraine, the advantages and certain conclusions about the level of general secondary education of graduates, as well as the importance of the Ukrainian center for assessing the quality of education.

Key words: external evaluation, procedure, toolkit, method, results.

